

Excursieverslagen van FLORON-kampen in 2000

Verslag van het inventarisatieweekend in Mander (Twente) van 12 t/m 14 mei 2000 — Jacques Bielen, Scholtenhoeklaan 7, 7573 BG Oldenzaal en Pieter Stolwijk, Enkeshorst 1, 7531 LA Enschede.

Dit in floristisch opzicht zeker geslaagde voorjaarskamp werd begunstigd door fraai zomerweer. Toch zal het weekend voor de deelnemers vooral in herinnering blijven door het samenvallen met de vuurwerkramp in Enschede. Hoewel we ons hemelsbreed op ongeveer 25 km afstand van de bron bevonden, werd de knal ook door ons als zeer hard ervaren. Even later werd de gigantische rookontwikkeling gezien. We begrepen dat er iets bijzonders aan de hand moest zijn, maar ook de Enschedeërs in ons midden maakten zich aanvankelijk niet erg ongerust. In de loop van de zaterdagmiddag bleek pas dat het rampgebied bijzonder dicht bij de woning van Otto is gelegen. Na telefonisch contact bleek gelukkig dat zijn vrouw en kinderen ongedeerd waren en de woning niet noemenswaard was beschadigd. Wel zat de schrik er goed in en was er nog steeds sprake van een situatie die als bedreigend ervaren werd. Daarom besloot Otto gedurende de rest van het weekend bij zijn gezin te zijn.

Mander is gelegen op de westflank van de stuwwal van Ootmarsum. De excursies vonden dan ook plaats op deze stuwwal en in het beekdallandschap op de flanken daarvan. Slechts één hok lag niet in dit stuwwallengebied maar verder naar het oosten. Het kamp werd door 21 deelnemers één of meer dagen bezocht. In de 20 hokken die we bezochten werden ruim 3336 waarnemingen gedaan. Het betreft 470 verschillende soorten, waarvan 444 van de Standaardlijst. Er werden 29 verschillende Rode-Lijstsoorten aangetroffen met een totaal van 68 waarnemingen.

Voor het kamp was gekozen voor een combinatie van reeds goed geïnventariseerde "leuke" hokken en minder goed onderzochte hokken. Zo werden in het hok

met de bronnen van het Springendal 208 waarnemingen gedaan, waarvan slechts 22 nieuw. Dit hok was en bleef toch, van de tijdens het kamp onderzochte hokken, met nu 272 soorten het soortenrijkst. Als tweede voorbeeld geven we hok 253/492, met een deel van de Zuidelijke Vasserheide, waar 248 taxa werden genoteerd, waarvan er 147 nieuw waren. Dit hok kwam daarmee op totaal 253 taxa. In het bijna volledig agrarische hok 254/489 werd het aantal van 11 op 217 gebracht. Een grenshok waarvan slechts ongeveer 4 ha in Nederland ligt, leverde voor ons slechts 28 soorten op. De gemengde opzet van de gekozen hokken had als resultaat dat ongeveer 51% van onze waarnemingen nieuw was voor de FLORON-periode vanaf 1989. Het totaal aantal waarnemingen van de onderzochte hokken sinds 1989 is daarmee gebracht op 3730. Wanneer we het grenshok niet meetellen bedraagt het gemiddeld aantal soorten in de overige 19 hokken vóór het kamp 95, daarna 194. Gemiddeld werden tijdens het kamp 171 taxa per hok genoteerd. Gezien de tijd van het jaar voor Twente een hoog gemiddelde.

Echt opzienbarende vondsten zijn tijdens dit kamp niet gedaan. Toch zijn een aantal soorten het vermelden waard. Zo werd in een enigszins omgewerkte, wat ruderaal berm *Valerianella locusta* (Gewone veldsla) aangetroffen. Dit is in de FLORON-periode de eerste vondst in Twente. Deze soort wordt in de Atlas¹ slechts voor twee uurhokken in Twente aangegeven, alleen van vóór 1950. In één daarvan werd de huidige vondst ook weer gedaan! De waarnemingen van *Stellaria pallida* (Duinvogelmuur) en *Lycopodium clavatum* (Grote wolfsklauw) zijn de eerste in Noord-Twente. Voor de Ootmarsumse stuwwal zijn *Listera ovata* (Grote keverorchis) en *Carex pallescens* (Bleke zegge) bijzondere soorten, respectievelijk de eerste en derde vondst. De Bleke zegge is in Twente vooral een soort van de Oldenzaalse stuwwal. Een ander gradueel verschil tussen de beide stuwwallen betreft het voorkomen van *Chrysosplenium oppositifolium* (Paarbladig goudveil). Bij Oldenzaal vinden we de soort in slechts drie kilometerhokken. Op de stuwwal van Ootmarsum werd het uitsgesproken bolwerk (nu 11 hokken) van deze soort nog versterkt door een waarneming in een nieuw hok. Verheugend is dat viermaal *Genista pilosa* (Kruipbrem) werd genoteerd. Deze soort gaat in Twente achteruit en was recent op de stuwwal van slechts één hok bekend. Dat zijn er nu totaal vier geworden.

Van de overige min of meer bijzondere soorten noemen we nog *Carex elata* (Stijve zegge), een soort die we meer in Zuidwest-Twente tegen kunnen komen, *Ranunculus hederaceus* (Klimopwateranonkel), die hier in het beekdalengebied veelvuldig voorkomt, *Amsinckia mensiezii* (Amsinckia), *Anthemis arvensis* (Valse kamille), *Gnaphalium sylvaticum* (Bosdroogbloem), *Juncus filiformis* (Draadrus) en *Valeriana dioica* (Kleine valeriaan). De tijdens het kamp bezochte Reutumer Weuste is al lang bekend om zijn carexbastaarden. Van de vijf bastaarden die we van Twente kennen, komen er dan ook vier in het excursiegebied voor. Zij zijn alle vier tijdens het weekend waargenomen. Het gaat om *Carex acuta x nigra* (Scherpe x Zwarte zegge), *Carex curta x paniculata* (Zomp- x Pluimzegge), *Carex curta x remota* (Zompzegge x IJle zegge) en *Carex paniculata x remota* (Pluimzegge x IJle zegge).

1. R. van der Meijden, C.L. Plate & E.J. Weeda, 1989. Atlas van de Nederlandse flora 3: 165. Leiden.

Verslag inventarisatieweekend Zuid-Limburg van 16 t/m 19 juni 2000 — René van Moorsel, Eykmanlaan 407, 3571 JR Utrecht en Willem Stouthamer, Zoutstraat 17-3, 9712 TB Groningen.

Voor het derde achtereenvolgende jaar is er een inventarisatieweekend gehouden in Zuid-Limburg; dit jaar vooral gericht op het oostelijk deel van het gebied. Via een uitgebreide PR campagne in plaatselijke kranten en op de radio hebben we FLORON weer in het voetlicht gezet. Het aantal deelnemers steeg naar een record van 39. Helaas leverde dit niet een evenredig aantal streeplijsten op. Het totaal aantal bezochte hokken bedroeg slechts 32! Er waren wel verzachtende omstandigheden. De hokken waren uitbundig, veel soorten en biotopen, dus intensief om te inventariseren. Bovendien was het heel warm, dus vermoeiend. Later in het jaar is een deel van de hokken voor het LMF-A nader onderzocht door René van Moorsel, die spontaan enkele dagen werd bijgestaan door Jaap Groot en Willem Stouthamer. Tijdens het kamp hebben we weer kunnen genieten van de kookkunsten van Claud Biemans. De zoete avonden noden ons voor het diner naar buiten. De tafels werden aaneengeschoven op het grote terras van de uitstekende kampeerboerderij 'Terlinden' te Noorbeek.

Natuurlijk hebben we weer vele bijzondere vondsten gedaan, te veel om op te noemen. Eén vondst was wel opmerkelijk: Grote engelwortel (*Angelica archangelica*) bij een poeltje in een weiland, gelegen in het Bovenste bos bij Slenaken; een rivierbegeleider op een berg?

Op de laatste dag werd een bezoek gebracht aan de ENCI-groeve bij Maastricht, onder leiding van Henk Hillegers (Foto 3). In deze enorme krater in de Sint Pietersberg steeg de temperatuur die dag tot ongekende hoogte. Een groot deel van

Foto 3. Tijdens het FLORON-kamp in Zuid-Limburg wordt de ENCI-groeve aan een floristisch inspectie onderworpen. Foto: Wout van der Slikke.

de groeve is nog in gebruik, maar op andere plaatsen heeft zich een (soms niet helemaal spontane) vegetatie ontwikkeld waarin allerlei zeldzame soorten voorkomen. Tengere veldmuur (*Minuartia hybrida*), Gevlekte orchis (*Dactylorhiza maculata*) en Hokjespeul (*Astragalus glycyphyllos*) zijn waarschijnlijk wel spontaan; bij Hauwklaver (*Tetragonolobus maritimus*), Geel vingerhoedskruid (*Digitalis lutea*) en Stinkend nieskruid (*Helleboris foetidus*) hadden we het sterke vermoeden dat ze uitgezaaid waren (de laatste twee soorten zijn in Nederland niet uit het wild bekend).

Na het derde jaar Zuid-Limburg zit het er daar voorlopig even op met de FLORON-kampen. Het komende jaar worden de bakens verzet naar Zeeland (zie elders in deze Gorteria).

Verslag van het inventarisatieweekend in Hoeven van 21 t/m 23 juli 2000 — Kees van Oers, Agathadonk 37, 4707 WK Roosendaal.

In district 18 (Noord-Brabant-Markiezaat) zijn rond Roosendaal al veel kilometerhokken geïnventariseerd. Ook de gebieden van Staatsbosbeheer (De Matjens, Gastels Laag en Halsters Laag), Brabants Landschap (Pannenhoeft, Oudland, Zoomland en Markiezaat) en Natuurmonumenten (Dintelse Gorzen, Slikken van de Heenoost, Oude Buisse Heide, Wallsteijn, De Moeren, Noordpolder van Ossendrecht en Groote Meer) hebben we in de loop van de jaren goed onderzocht. Al deze kilometerhokken en natuurgebieden liggen echter grotendeels in het zuidelijk deel van het district op de hogere zandgronden, langs de Brabantse Wal, het voormalige hoogveengebied (ten zuidoosten van Roosendaal) of langs het Volkerak. In de zeekleipolders boven de Mark en Dintel zijn nog heel veel witte plekken.

Dit weekend werden vooral hokken in de polders rond Zevenbergen en Klundert bezocht. Ook een aantal hokken van het industrieterrein Moerdijk en zelfs een vuilstortplaats werden geïnventariseerd! Verder onderzochten we hokken in de buurt van Hoeven en Etten-Leur (vrijdagmiddag) en bezochten we het natuurgebied Gastels Laag (SBB) nabij Oudenbosch (zaterdagavond). In totaal waren 17 personen op één of meerdere dagen aanwezig (Foto 4). Deze kwamen uit heel het land, zelfs uit Groningen, Noord-Holland en Friesland. De opkomst uit het eigen district viel tegen; diegenen die er wel waren hebben nieuwe ervaringen opgedaan en nieuwe soorten leren kennen. In de week voor het kamp hebben artikelen over FLORON in plaatselijke dag- en weekbladen gestaan. Tijdens het inventariseren werden we regelmatig aangesproken met de vraag of we van FLORON waren en deelnamen aan de planteninventarisaties. Daardoor hebben we ook geen moeilijkheden gehad met toegang tot particulier terrein.

Er zijn 17 kilometerhokken geheel of gedeeltelijk geïnventariseerd, waarbij 506 verschillende soorten zijn gevonden. Het grote aantal soorten is te verklaren doordat we veel verschillende biotopen hebben bezocht: hokken met zandgrond met en zonder greppels en sloten, kleigrond met sloten en brede watergangen, opgespoten industrieterrein, dorpskernen en autosnelwegen. De 17 lijsten zijn goed voor een totaal van 3218 waarnemingen, gemiddeld 189 soorten per km-hok. In 5 hokken zijn 200 of meer soorten aangetroffen, met een maximum van 238 soorten. Vier andere hokken hadden veel minder soorten (resp. 132, 137, 141 en 144 soorten).

Foto 4. Voldaan worden aan het eind van de middag de streeplijsten en Rode-Lijstformulieren bijgewerkt. FLORON-kamp Hoeven 2000. Foto: Wout van der Slikke.

Bijzondere soorten – Er werden 42 aandachtsoorten genoteerd in één of meer hokken, totaal 118 waarnemingen. Het vermelden waard zijn: Muurvaren (*Asplenium ruta-muraria*), Zwanenbloem (*Butomus umbellatus*), Echte kruisdistel (*Eryngium campestre*), Geel walstro (*Galium verum*), Veldgerst (*Hordeum secalinum*), Groot springzaad (*Impatiens noli-tangere*), Aardaker (*Lathyrus tuberosus*), Kattendoorn (*Ononis repens* subsp. *spinosa*), Adderwortel (*Persicaria bistorta*), Pijlkruid (*Sagittaria sagittifolia*), Bosbies (*Scirpus sylvaticus*), Kegelsilene (*Silene conica*), Krabbenscheer (*Stratiotes aloides*) en Zwarte toorts (*Verbascum nigrum*).

Onder de aandachtsoorten waren 8 Rode-Lijstsoorten: Gewone agromonie (*Agrimonia eupatoria*, 5 km-hokken), Bieslook (*Allium schoenoprasum*, 2 km-hokken), Echt duizendguldenkruid (*Centaurium erythraea*, 4 km-hokken), Fraai duizendguldenkruid (*Centaurium pulchellum*, 4 km-hokken), Herfstbitterling (*Blackstonia perfoliata* subsp. *serotina*, 1 km-hok), Kleine wolfsmelk (*Euphorbia exigua*, 1 km-hok), Vijfdelig kaasjeskruid (*Malva alcea*, 1 km-hok) en Witte munt (*Mentha suaveolens*, 1 km-hok).

Opvallend was een aantal vondsten in de bermen van autosnelwegen. Het zandbed dat als ondergrond voor de weg is aangebracht staat in grote tegenstelling met omliggende kleigronden, waardoor soorten voorkomen die voor het floradistrict opmerkelijk zijn. Zo troffen we hier Stekelnoot (*Xanthium strumarium*), Klein robertskruid (*Geranium purpureum*), Kleine wolfsmelk (*Euphorbia exigua*) en Smal vlieszaad (*Corispermum intermedium*) aan.

De excursie naar het Gastels Laag op zaterdagavond leverde weer andere bijzonderheden op: Spaanse ruiter (*Cirsium dissectum*), Kleine zonnedauw (*Drosera intermedia*), Pijptorkruid (*Oenanthe fistulosa*), Dwergzegge (*Carex oederi* subsp. *oederi*), Grote ratelaar (*Rhinanthus angustifolius*), Schildereprijs (*Veronica scutellata*) en Glanzend kruiskruid (*Senecio squalidus*).

Overige soorten – Andere bijzondere soorten die we niet vaak in disdriect 18 tegenkomen: Tuinbingelkruid (*Mercurialis annua*), Borstelgras (*Nardus stricta*), Knikkende distel (*Carduus nutans*), Zanddoddegras (*Phleum arenarium*), Gladde ereprijs (*Veronica polita*), Vreemde ereprijs (*Veronica peregrina*), Rechte ganzerik (*Potentilla recta*), Kalmoes (*Acorus calamus*), Kamgras (*Cynosurus cristatus*), Kromhals (*Anchusa arvensis*), Kransmunt (*Mentha x verticillata*) en Bonte wikke (*Vicia villosa*).

Al met al was het een zeer geslaagd inventarisatieweekend. We hebben een aantal uurhokken voor het Witte-Gebiedenproject kunnen afwerken en er zijn veel leuke vondsten gedaan.

Verslag Inventarisatie-weekend in Almere 18–20 augustus 2000 — Egbert de Boer, Vlierstraat 6, 8171 BC Vaassen

Het voornaamste doel van het weekend in Almere was het inventariseren van een aantal ‘witte hokken’ in Flevoland. Vanuit de zuidwesthoek van de provincie hebben we min of meer systematisch alle geselecteerde hokken van het Witte-Gebiedenproject geïnventariseerd. Twee hokken waren al eerder gedaan en twee ‘overgeslagen’ hokken werden later alsnog gedaan. Daarom kan hier verslag worden gedaan van de inventarisatie van 26 kilometerhokken.

Soortenaantallen – In de 26 hokken werden in totaal 2996 soorten aangestreept. De soortenaantallen varieerden van 63 soorten in een geheel agrarisch hok met één rechte weg tot 175 soorten in een kilometerhok bij De Vaart (o.a. wegen, kanalen, bedrijventerreinen, openbaar groen). Het gemiddelde soortenaantal was 115. In totaal werden 394 verschillende soorten aangestreept. Slechts 15 soorten werden in alle hokken aangetroffen. De meeste van deze soorten hebben landelijk een UFK (UurhokFrequentieKlasse) 8 of 9. Van UFK 7 kwam alleen Akkermelkdistel (*Sonchus arvensis*) in alle hokken voor.

Opvallend afwezig – Veel soorten die elders in Nederland algemeen zijn, zijn in Flevoland opvallend afwezig. De volgende soorten met UFK 9 werden slechts éénmaal aangestreept: Ruige zegge (*Carex hirta*), Kale jonker (*Cirsium palustre*), Akkerkool (*Lapsana communis*), Moerasrolklaver (*Lotus pedunculatus*), Penningkruid (*Lysimachia nummularia*), Watermunt (*Mentha aquatica*), Gele waterkers (*Rorippa amphibia*), Veldzuring (*Rumex acetosa*), Waterzuring (*Rumex hydrolapathum*) en Echte valeriaan (*Valeriana officinalis*). Helemaal niet waargenomen werden de volgende soorten met een UFK 9: Grote vossenstaart (*Alopecurus pratensis*), Gewoon reukgras (*Anthoxanthum odoratum*), Pinksterbloem (*Cardamine pratensis*), Gewone hennepnetel (*Galeopsis tetrahit*), Moeraswalstro (*Galium*

palustre), Witte dovenetel (*Lamium album*), Gewone veldbies (*Luzula campestris*), Grote wederik (*Lysimachia vulgaris*), Gewoon speenkruid (*Ranunculus ficaria*). Voor al deze soorten geldt dat ze tot nu toe uit de omgeving van Almere niet of bijna niet gemeld zijn. Voor enkele van deze soorten is eind augustus niet een geschikte inventarisatieperiode. Aanleiding dus om een aantal hokken in het voorseizoen nog eens te bezoeken, om te kijken of de soorten inderdaad ontbreken. Kroontjeskruid (*Euphorbia helioscopia*) en Hertshoornweegbree (*Plantago coronopus*) werden tijdens het weekend voor het eerst in (Zuidelijk) Flevoland gevonden. De laatst genoemde soort blijkt inmiddels in 4 hokken aanwezig. Ook Tuinwolvsmelk (*Euphorbia peplus*) begint zich uit te breiden.

Rode-Lijstsoorten en andere bijzondere vondsten – In bijna alle kilometerhokken kwam tenminste één Rode-Lijstsoort of Aandachtsoort voor. De algemeenste Rode-Lijstsoorten waren Fraai duizendguldenkruid (*Centaureum pulchellum*, 9 km-hokken), Rode ogentroost (*Odontites vernus* subsp. *serotinus*, 6 km-hokken) en Sierlijke vetmuur (*Sagina nodosa*, 2 km-hokken). Fijne ooievaarsbek (*Geranium columbinum*) en Slofhak (*Anthoxanthum aristatum*) werden beide in 1 kilometerhok gevonden. De vondst van deze laatste twee soorten is opmerkelijk. Van de andere gevonden Rode-Lijstsoorten berust het voorkomen vermoedelijk of vrijwel zeker op verwildering of uitzaaiing: Bolderik (*Agrostemma githago*), Bieslook (*Allium schoenoprasum*), Wilde ridderspoor (*Consolida regalis*), Vijfdelig kaasjeskruid (*Malva alcea*) en Wilde marjolein (*Origanum vulgare*).

Ook bij een aantal andere soorten is waarschijnlijk sprake van verwildering. Hiertoe behoren zeker ook Watersla (*Pistia stratiotes*) en Krabbenscheer (*Stratio-*

Foto 5. Krabbenscheer (*Stratiotes aloides*), een nieuwe Rode-Lijstsoort, werd op diverse inventarisatiekampen aangetroffen. Deze soort is ook van groot belang voor een aantal bedreigde diersoorten, zoals Zwarte Stern en Groene Glazenmaker, een libellensoort. Foto: Wout van der Slikke.

tes aloides) die in Almere-Stad bij elkaar in een vijver werden gevonden. Dan was er de vondst van een exemplaar van Koekruid (*Vaccaria hispanica*) met witte bloemen. Hoewel niet bekend is dat hij in zaadmengsels van wilde planten voorkomt, zal hij oorspronkelijk toch wel op een dergelijke manier hier terecht zijn gekomen.

Opmerkelijk was de vondst van Fijn hoornblad (*Ceratophyllum submersum*). Deze was tijdens het vorige kamp (1997) ook al gevonden in de omgeving van Almere, maar door menigeen werd getwijfeld aan de juiste determinatie. Nu werd de soort in drie andere kilometerhokken teruggevonden, zodat hij in de omgeving van Almere als ingeburgerd kan worden beschouwd.

Voor menigeen is de Flevopolder niet de eerste keus als het om planten zoeken gaat. Als je echter alle lijsten naast elkaar legt, valt het op dat soorten die in andere delen van ons land algemeen zijn in Flevoland gewoon ontbreken, of pas komen kijken. De flora is dus nog volop in ontwikkeling! Een reden te meer om het gebied nu goed te onderzoeken. In de toekomst zal blijken of de geïntroduceerde soorten zich kunnen handhaven. Spontaan gevestigde Rode-Lijstsoorten als Fraai duizendguldenkruid en Rode ogentroost blijken daartoe prima in staat.

Verslag inventarisatieweekend Delfstrahuizen 25–27 augustus 2000 – Wout van der Slikke, Postbus 9514, 2300 RA Leiden

In het kader van het landsdekkend bestand van FLORON mag Friesland tot 2004 rekenen op een warme belangstelling. Van deze uitgestrekte provincie, die twee FLORON-districten herbergt, zijn relatief weinig floragegevens bekend. Op diverse plaatsen is door floristen al veel werk verzet, maar er zijn nog uitgestrekte gebieden waarvan geen enkele waarneming bekend is. Reden om ook met een inventarisatieweekend een bijdrage te leveren aan de schone taak die hier voor de Friezen ligt.

Het zoeken naar accommodatie bracht ons uiteindelijk in Delfstrahuizen waar we een afgelegen kampeerboerderij tot onze beschikking hadden, inclusief de mogelijkheid om te kamperen. Uiteindelijk kwamen hier 26 floristen bijeen. De streeplijsten waren bij het opstellen van dit verslag in bewerking en konden daardoor niet worden ingezien. De vermelde vondsten zijn dus een vrij willekeurige greep uit de vele waarnemingen.

Op vrijdagmiddag vertrokken we met 5 groepen om kilometerhokken in en rond de vermaarde Rottige Meenthe te inventariseren. Eén van de groepen werd vergezeld door een verslaggever en fotograaf van de Leeuwarder Courant, waardoor naderhand een groot deel van het Friese volk kennis kon nemen van de speurtochten naar de wilde flora. Zaterdag en zondag werden diverse hokken in de ruime omgeving van Delfstrahuizen onderzocht, waaronder gebieden langs het Tjeukemeer en diverse natuurterreinen van Staatsbosbeheer, zoals Brandemeer en Rotstergaast. Andere groepen streepten op de zandgronden nabij Wolvega en De Blesse. In natuurterreinen als het Blesdijkerveld werden mooie heideterreintjes geïnventariseerd met Moeraswolfsklauw (*Lycopodiella inundatum*), Heidekartelblad (*Pedicularis sylvatica*), Bruine snavelbies (*Rhynchospora fusca*), Klokjes-

gentiaan (*Gentiana pneumonanthe*), Kleine zonnedaauw (*Drosera intermedia*) en Borstelgras (*Nardus stricta*). Ook buiten de reservaten bleken hier en daar vrij schrale bermen met Struikhei (*Calluna vulgaris*), Zandblauwtje (*Jasione montana*) en Gewone veldbies (*Luzula campestris*). Op een aantal plaatsen werd daar bovendien Echte guldenroede (*Solidago virgaurea*) aangetroffen. Ook Straatliefdegras (*Eragrostis pilosa*) kon rekenen op diverse nieuwe vindplaatsen.

Buiten dit soort pleistocene hokken is het uiteraard vooral de vegetatie van natte en vochtige standplaatsen die in deze regio ruim vertegenwoordigd is. Hoge verwachtingen waren er dan ook van de sloten in dit deel van Friesland. De watervegetaties waren minder spectaculair dan verwacht, maar op de meeste plaatsen toch de moeite van het inventariseren waard: in sommige hokken werden alle kroossoorten van de streeplijst aangetroffen, er werden zeker 5 soorten fonteinkruid gestreept en op diverse locaties was Krabbenscheer (*Stratiotes aloides*) te zien. Op het land werden soorten als Moerasviooltje (*Viola palustris*), Moeraslathyrus (*Lathyrus palustris*), Poelruit (*Thalictrum flavum*), Wilde Gagel (*Myrica gale*), Kamvaren (*Dryopteris cristata*) en Moerasvaren (*Thelypteris palustris*) aangetroffen.

Na prima weer gedurende de eerste 2 dagen, waarop we 's avonds buiten konden genieten van de culinaire brouwsels onder regie van Claud Biemans, spoelden we zondag het veld uit. Desondanks kon ook op de laatste dag nog een aantal hokken volledig geïnterviewd worden, al vroeg dit wel om enige aanpassing in de inventarisatiemethode (zie Foto 6). Het totaal aan geïnterviewde hokken in het weekend kwam daarmee op 24. De deelnemers keerden nat, maar tevreden huiswaarts; Friesland kan weer 5 witte uurhokken afstrepen!

Foto 6. Strepen in de regen vraagt om aanpassingen in de werkwijze. Zolang de streeplijst droog blijft valt er nog te werken. FLORON-kamp Delfstrahuizen 2000. Foto: Wout van der Slikke.